

ДЕКОРАТИВНЕ РІШЕННЯ ПЕЙЗАЖУ У ТЕХНІЦІ ОЛІЙНОГО ЖИВОПИСУ

У статті розглянуто історичні особливості розвитку декоративного жанру пейзажу в Україні, особливості застосування декоративного рішення у творах образотворчого мистецтва, діяльність митців, що працювали у цьому жанрі.

Ключові слова: пейзаж, живопис, декоративність, стилізація, пленер.

The article examines the historical peculiarities of the development of the decorative genre of landscape in Ukraine, the peculiarities of the use of decorative solutions in works of fine art, and the activities of artists who worked in this genre.

Key words: Landscape, painting, decoration, stylization, pleinair.

Пейзаж як доповнення різних картин, малюнків, фресок бере свій початок ще з часів античності. Використання середовища природи слугувало тлом для зображення різних сюжетів.

Слово «пейзаж» бере своє назву від іноземної мови, що означає «природа» — і тому жанр з'явився у образотворчому мистецтві, основним завданням написання навколишнього середовища в якому перебуває творець використовуючи різні техніки писання [2, с. 3]. Пейзаж у творчості митця завжди уособлює його особисті ідеали, світосприйняття та манеру. Виокремлення пейзажу як самостійного жанру пов'язується з розвитком суспільства та створенням різних течій у мистецтві.

Декоративний живопис як і будь-який процес творчості має свої особливості. Особливостями декоративного мистецтва у творах живопису є застосування стилізації, звернення уваги на пластику, фактуру предмету також може бути звернення до орнаменту.

Застосування геометризованих форм, простота, спрощення, символізм та стилізація використовуються при декоративному рішенні твору. Це свідомо передбачає віддалення від достовірної передачі дійсності митцем при виконанні пейзажу. Робота створюється на асоціаціях та емоційних враженнях від побаченого.

Варто зазначити, що творчість М.Жука, якого вважають майстром українського модерну, активно пов'язана з розвитком декоративного мистецтва. Художник надавав великої уваги колірним плямам та лініям. Його роботи «Гвоздики», «Іриси», «Хризантеми» сповнені яскравими декоративними рисами.

В історію розвитку жанру великий внесок зробив Микола Бурачек. Митець закінчив навчання у Київській малювальній школі, далі він продовжив навчатися у Краківській академії і у студіях Парижу. Перебуваючи у прекрасному місті, він зміг знайти нові техніки живопису та оволодіти ними. Віг любляв писати природу на свіжому повітрі не у

майстерні і вважав себе пленеристом, якого називали «сонячним живописцем», прикладом його роботи є картина «Яблуня в цвіту» [3, с. 224-225].

У повоєнний час мистецтво Західної України активно почало розвиватися. Творчість закарпатських митців ґрунтується на спадщині, зберігання традицій свого регіону з тяжким післявоєнним часом. Особливо вражає період творчості художника-пейзажиста Федора Манайла, у центрі якого природа Карпат та народне життя – «Не буде тьми в Карпатах», «Шаянські гори» [5, с. 45].

У творчій діяльності закарпатських художників поєднувало потяг до декоративності та збереження принципу справжності, приділялась увага мистецтву Карпат. Художньому творінню західної України сприяли практики пленерів в унікальній дендрології Карпат, що надихала художників. Опираючись на це витворам мистецтва майстрів притаманні експресія кольору та емоційне ставлення до світу. Увагу закарпатців звертали пластичні ідеї постімпресіонізму, засади фовізму та експресіоністичні традиції, з їх нівелюванням ідеологічності, уважність до предметності та трансформації природних форм. Ознаки умовності зображення обдумані трансформація дійсності на полотні, зв'язок багатьох елементів картини та роль кольору - ці закономірності основні для закарпатської школи живопису, наповнюють реальними враженнями від рідної природи [4].

Кінець 20-го століття став новим етапом культурного розвитку українського мистецтва, розвитку якого сприяло набуття незалежності країни. Зникає ідеологія та спирання на принципи соціалістичного реалізму, митцям надається повна свобода [5, с. 53]. Діяльність митців починається у всій Україні, вільність ідеї та дій надає мистецтво небанального значення. Художники починають експериментувати та знаходити нове, декоративне мистецтво набирає нові оберти, зокрема і у жанрі пейзажу.

Отже, виходячи з вищезазначеного можна сказати, історія розвитку жанру пейзаж відома ще в античні часи, коли виокремлення жанру як самостійного ще не відбулося, проте мотиви природи активно використовувалися у біблійних сюжетах та слугували тлом для портретів та сюжетних картин. В декоративному живописі художник відходить від реального образотворчого образу використовуючи стилізацію, геометризовані форми, орнаменти, та спрощення форм, кольору і мазків. Розвиток українського декоративного живопису пов'язують з іменами М. Жука, М.Бойчука, М. Бурачека та ін. У повоєнний час до розвитку декоративного живопису активно долучились митці Західної України. Твори художників тяжіли до декоративності та уособлювались інтересом до народного мистецтва Карпат.

ЛІТЕРАТУРА:

1. До 125-річчя від дня народження О. Шовкуненка. Каталог. Під ред.. А. В. Доценка, Н.Ф. Ваганова, — Херсон: Наддніпряночка, 2018, - 23 с.

2. Король А. М. Декоративна стилізація в натюрморті [Електронний ресурс] / А.М. Король – Режим доступу: <http://intkonf.org/korol-amdekorativna-stilizatsiyi-v-natyurmorti/>

3. Кривавич Д. П. Українське мистецтво : навчальний посібник : у 3 ч. Ч. 3 / Д.П. Кривавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Львів : Світ, 2005. – 268 с.

4. Луценко І. В. Новаторські впровадження у живописі Закарпаття першої половини ХХ століття / Ігор Вікторович Луценко // Мистецтвознавство. Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну. – 2018. – №2. – С. 162-173.

5. Павлова О. І. Історія українського образотворчого мистецтва кінця ХІХ - ХХ століття / О. І. Павлова. – Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. –124 с

6. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань : розвиток візуального мистецтва України ХХ – ХХІ століть ; Ін-т. пробл. сучасн. мист-ва Акад. мист-в. України. Київ : ВХ студіо, 2008. 180 с.

Науковий керівник кандидат педагогічних наук, доцент Ракович В.В.